

Gjennomgang av NPE saker innen ortopedi med tanke på skadeforebyggende tiltak

*Hege Framnes , Ove Furnes, Ortopedisk avdeling, Haukeland universitetssykehus
Ida Rashida Khan Bukholm ,Norsk Pasientskadeerstatning*

Bakgrunn: Ortopedi utgjør den største andelen av klagesaker til Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) med 37 % av totalt antall vedtak. Medholdsandelen er og størst med 38%. NPE registrerer alle saker i en statistikkdatabase. Vi ønsket å se om det var mulig å bruke disse dataene til skadeforebygging.

Materiale og metode: Vi innhentet anonymiserte data fra NPE på et utvalg av diagnosekoder for perioden 2001 frem til 30.06.14. Totalt 5638 saker fra hele landet. Vi gjorde en deskriptiv analyse av dataene for å se om det var årsaker til svikt som gikk igjen og om det er mulig å forhindre med endring av rutiner/prosedyrer. NPE ga oss en oversikt over alle medholdssakene i Helse Vest i perioden 2001-2013 fordelt på antall saker innen hver diagnosekodegruppe. Vi tok utgangspunkt i denne oversikten da vi valgte ut diagnosekoder. M16 Hofteleddsartrose ble ekskludert da det allerede er laget en grundig rapport om hofteprotesekirurgi basert på data fra NPE.

Resultater: Ryggglidelser, kneartrose og brudd i ankel /distale legg hadde flest klagesaker. Håndleddsbrudd hadde forbausende få klagesaker. Prolaps og spinalstenose skilte seg sterkt fra annen ortopedisk behandling ved at en stor andel pasienter fikk medhold pga manglende indikasjon, forsinket operasjon eller operasjon på feil nivå. Hele 47 pasienter var operert i feil skivenivå. Postoperativt epiduralt hematom eller preoperativt cauda equina syndrom ble enten erkjent for sent eller behandling ble ikke iverksatt umiddelbart.

513 klagesaker gjaldt totalprotese i kne, medholdsandel 51%. 48% av mennene fikk medhold pga infeksjon, mens 66% av kvinnene fikk medhold pga svikt i behandling. Hyppigste årsak til svikt i behandling: feilplasserte proteser (54 pas.), nerveskade (27 pas.) og tidlig løsning (18pas.).

Ved brudd i ankel/distale legg var feil behandlingsteknikk/metode hyppigste årsak til medhold. Dårlig reponering var vanligste feil. 10% av pasientene fikk medhold for forsinket diagnostikk , hyppigste årsak var for sent erkjent kompartmentsyndrom.

Vi fant relativt hyppig klager etter hallux valgus kirurgi. Flertallet var relatert til selve inngrepet.

Diskusjon/Betydning: Statistikkdatabasen til NPE kan nyttes til å identifisere områder som skiller seg negativ ut med hensyn til skader, men skadetyperegistreringen slik det gjøres i dag har noe begrenset verdi. Den fanger f.eks ikke opp compartmentsyndrom eller postoperativt epidurale hematom. Mye av informasjonen måtte hentes ut ved gjennomlesning av resyme og var ikke mulig å hente direkte ut av statistiske data. Årsaken til svikt er ofte knyttet direkte til operasjonsteknikk/metode, men her må man innhente journal og røntgenbilder for å kunne se om det er feil som går igjen